

სწოლის ფურცელი

სურათებიანი დამატება

დამატების № 212.

ხუთშაბათი, 22 აპრილი 1904 წ.

ბავშვის № 2474

ბრძოლის ველზე — ქანდაკება ანტონოლისკის.

N—ს

გზა ერთი გვეჩინდა...
მივიდიოდიო ნუშით, ღუმალით;
ტალღა ტალღაზე ხედავოდა ნაყს
ტექა-ქუხილით.

ფიქრები ეყო ჩვენი საჭე,
აფრა კო-გული;
ბრძოლა ტალღებთან,
ბრძოლა... ბრძოლა გააფთრებული!

გზაზე გვეგებოდნენ
დამტყრული სიმაღლე-გემები,
ნავთ-სადკურიდან ცატორნილი
ტალღათ მისხვრულბები.

აქ საჭე, შუა გატეხილი,
მიჭქონდა ჭრსა.
იქ ადღქნი მოკვეთსრობდა
შწარე ამაყსა.

და აფრა კია დახეული
ჩუმად კენესოდა,
მის მიგინვარე ზღვა,
უმოწყალო, ტალღებს ესვროდა.

ჩვენ მივიბრძოდით...
მაგრამ მალე გაგვეფრა ზვირთმა,
ისევ ღუმლით...
და არ გვითქვამს ჩვენი კულისთქმა.

მხოლოდ თვალუმს
გაცაღლეს ერთი-მეორე,
„მშვიდობითა“ მუთქი,
ჩემთვის ირუმად ცაგიმეორე.

გვიანდა ეყო იმისი თქმა,
რაც თრსეც გესურდა,
ზღვის ქრამისაღმა
კამწარებით ნაგი შეტყურდა.

მხოლოდ ზვირთები
ჩვენს შავებრად მუხაფობდნენ,
ვათ სატრფო სატრფოს
კრთმანეთს ველს ესვეოდნენ.

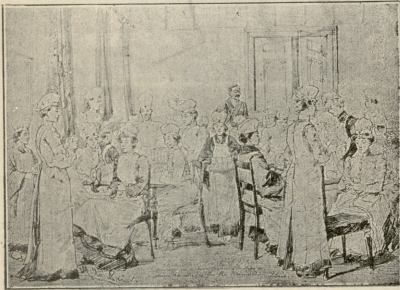
ი. კვლოშვილი.

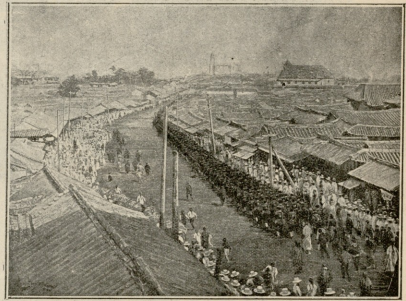
აზიანის სამოს არტილერია გზაში.

აზიანის ქვეთა ჯარი გზაში.

აზიანელი ქალები ჯარისათვის ტანისამოსს ამზადებენ.

აზიანის ჯარი სეულში.

გალონნას გეჟვი

ავ. ნაფეაიასა.

მოხუცი ყეროში, რომელთანაც ენევის მახლობლად მწვანე ველზე დაესვირობდი, მოულოდნელად შეტერდა, გაიბოჭა და შკითხა ღიმილით:

— იცი, ეხლა სადა ვარ მე?

— ესე იგი, როგორ თუ სადა?—შევეკითებ გაკვირებულმა.

— მოხუცმა გაიცანა.

— აბა, რომელ ქვეყანაში ვარ?

— მე მგონია, საფრანგეთში, — მიიუღტა.

— არა.

— მაშ შევიცარიაში...

— არა.

— აბა, მაშ სადა?

მოხუცი ცოტა ხანს გაჩუმდა, რომ ეფექტი მოეხდინა და მერე მითხრა:

— საფრანგეთსა და შევიცარიაში...

მე გაკვირვებით შევეტეძე.

— ერთი ფეხი საფრანგეთში მაქვს, მეორე შევიცარიაში, — ამისნა ყეროში, და თან თავისი გაბოტილი ფეხები მიჩვენა. — ჰხედავთ აგერ აი იმ ქვეს და აი ამ ქვეს? ეს არის საზღვარი, სწორედ ჩემ ფეხებ შუა მიდის... ჰე-ჰე-ჰე!.. შემძლიან ისე დაეწეე, რომ თავი საფრანგეთში მქონდეს და ფეხები — შევიცარიაში ან ფეხები საფრანგეთში მქონდეს და თავი შევიცარიაში...

და მოხუცმა შემომხედა, ცმყავილია თავისის გამოგონებით.

— აი, აი, სწორედ ჩემ ფეხებ შუა ვალის... — გაივიროა მან და თან ყურადღებით აცქერდებოდა მიწას.

მეც ჩაფიხედე იმის სქელ, ფუთიან წაღებ შუა და შეუგნებლად დაუწყე ძებნა იმ ხაზს, რომელსაც ყეროში საზღვარს ეძახდა, მაგრამ არაფერი ხაზი იქ არ იყო. რალაც საკვირველ შეუგნებლობის გრანობით შეპყრობილია მიმოვიხედე ირგვლივ, ორსავე მხარეს საშღვრისა, რომელზედაც ყეროში იღვა. ისევ ის მინდვრები, სწორი ალივისებები, ვენახები, მზიარული აგარაკები, ისევ ის მიწა, იგივე ყვავილები, პეუნელები, ფუტურები, იგივე მოლაღურთა ვალობა და ნიბლიათა ჰეკეკი, სულ ისევ ის...

კვლავ შეუგნებლად მოემძებნე თვალებით ის ხაზი და კვლავ ვერა ვაოვე რა.

ყოველ კაცის სიციკლებშია ისეთი წუთები, როცა იგი ჰემარტების მოულოდნელ, გაბრწყინებულ სინათლეზე აღმოაჩენს, რომ ის, რასაც იგი დიღისანია სიმართლედა სთვლიდა, სიცრუეა. მე დარწმუნებული ვიყავი, რომ საზღვარი არსებობდა, რადგან ეს ჩაგონებული მქონდა ათასფრად აჭრელზედ რუკებით, გეოგრაფიის სახელმძღვანელოებით, საბავოებით, ჯარის ტან-საცმელით, — და, აი, ეხლა ჩემთვის ცხადი იყო, რომ საზღვარი სრულებით არ არსებობს, რომ ძებნა რალაც ხაზისა, რომელზედაც ვითომ ყეროში იღვა, უპუნურობაა, რომ ეს ხაზი არ არის.

მაშ რალაზედა სდგას ყეროში?

არაფერზე!

ის კი დარწმუნებულია, რომ რალაზედაც სდგას.

მე როგორღაც შემრცხვა და შევებდე მოხუცს.

— ჰა? — სთქვა მან, — სასაცილოა, არა?

შეძრწოლი, როგორც შეძრწოლდებოდა კაცი, რომელიც დიდ-ხანს სცხოვრობდა სულით ავადმყოფთა სახლში და უცხად, ერთს წუთში, მორჩა და გაიგო, რომ იმის გარშემო სულ გიყვები არიან.

— სასაცილოა, ხომ, ჰა? — ეერომი გიყი იყო.

— გამარჯობა, მეზობელო! — მოისმა ხმა.

— ა, გამარჯობა, ბებერო! — უბასუხა ეერომმა და მიუბრუნდა.

ჩვენთან მოვიდა მაღალი, კაფივით მავარ აგებულების მოხუცი.

— როგორა ხარ? — ჰკითხა იმან ეერომს და ხელი ჩამოართვა.

— როგორცა მხდავ. შენა? — ისე, არა მიშავს რა.

— მე კი, აი, ამ რუსს ჩვენ ადგილებს ვუჩვენებ, — სთქვა ეერომმა: — აი, ვეუბნები, ჩვენში როგორ არის: ერთი ფე-

აზიანელთა იერში ზოტარტურსე 31 მარტს.

მოხუცი დასხდნენ და იმათთან ერთად მტკ.

— კვირას ბაზარში იყავ?

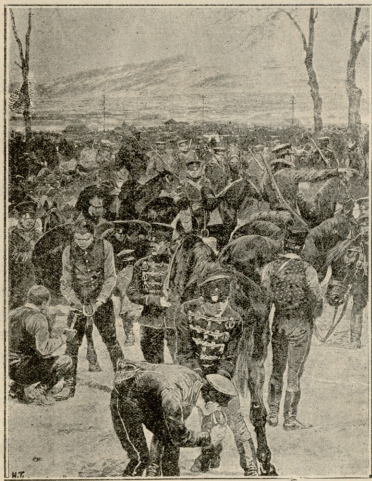
— ვიყვი, როგორ არა...

— სხვა, რა ამბავი იყო?

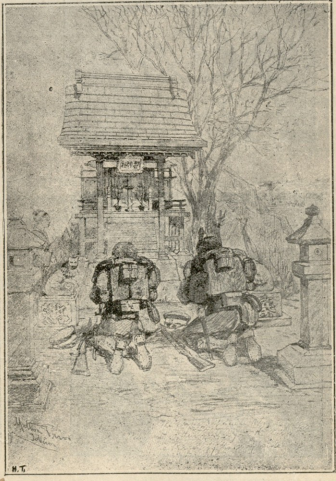
და დაიწყეს ლაპარაკი თავიანთ საქმეებზე: პურის მოსავალსა, საქონლის ფასსა და ს ვახედ. ტანსაცმელი, ენა, თითქმის გამოთქმაც, ყველა იმათი საქმე, მთლიად ცხოვრების შემცნება, — ყველაფერი ერთი ჰქონდათ და მაინც „მოხუცი ეერომი ფრანგი იყო და მოხუცი ეაკი-კი შევიცარეული“...

ისინი ბასობდნენ, მე კი ზემად ვუცქეროდი იმათ და სულ ვფიქრობდი იმ უხილავ ხაზზედ, რომელზედაც მოხუცი ეერომი იღვა.

ჩემ წინ იჯდა და მეგობრულად ბასობდა ორი მოხუცი, მავრამ შეიძლება მოხდეს ისეთი რამე, ამასთან სადილიც შორს ამ მწვანით გაბიბინებულს მინდვირადან, — რომ ეერომის შვილი წავიდეს იქ, ამწვენებულ ბაღში რომ ეაკის ფერმა მოსჩანს, და გადასწავს იგი. შეიძლება ეაკის შვილებმაც სროლა

აზიანაში ცხენების მზადება სალაშქროდ.

აზიანელი ჯარის კაცები სამლოცველოს წინ დოცულობენ.

ხი: შევიცარაში მატქს, მეორე საფრანგეთში... ჰე-ჰე-ჰე! — მოხუცი ეერომი ფრანგია, მოხუცი ეაკი კი — შევიცარიელი, — მიხდებრები კი როგუნდა გვაქვს!

— ჰო, ჰო, — უბასუხა ეაკმა და თან თავის დაქნევით ჩააღლის შლიაბა თვალზედ ჩამოიფხატა, რომ მზისგან დაეფარა, — მოდი, დაესხდეო, ჰა, ცოტა?!

დაუწყონ ეერომის შვილებს და მოკლან, გაუპატურონ დედის თვალ წინ იმისი დები, დახვრიტონ მოხუცი მამა... და მიზეზი ყველა ამისა? — ის, რომ ხალხი სულით ავადმყოფია. აღამიანებმა წარმოადგინეს, რომ ისინი ძმები კი არა, მტრები არიან. ყურადღებით რომ დააქტერდნენ იმ სახლვარს, რომელსაც ეერომი მიჩვენებდა, დინახავდნენ, რომ იქ არა-

ფერია და რომ მოხლუკ ჟაკსა და იმის მეგობელ ყეროზისთვის სასარგებლო არ არის ერთმანეთი ჰხოკონ.

უცბად მომაგონდა ამავეი მაღონნას ბეწვის შესახებ. ეს ბეწვი ინახება იტალიის ერთ მონასტერში. ამ ბეწვს ახვედებენ ყველას, მაგრამ იმისი დანახვა შეუძლიან მხოლოდ იმას, ვინც დაიშახურებს მაღონნას ყურადღებას თავის სიწმინდით. ერთხელ ამ მონასტერში მივიდა ერთი გულ-უბრყვილო დედა-კაცი. ილოცა და სთხოვა ბერს, ეჩვენებინა მაღონნას თმის ბეწვი. ბერმა ბევრი არ ახვეწინა, მოიტანა საიდანაც დაოქრული ყუთი, გააღო, თითქოს აიღო იქიდან რამეო და ასწია ორი ხელი, ვითომ თმის ბეწვი მიჰიარავს.

— აბა, ხედავ?

ბევრი უტკირა დედა-კაცმა, მაგრამ ყერაფერი დაიწახა.

— ღირსი არა ყოფილხარ მაშ... წადი, ილოცე კიდევ...

ქალმა ილოცა კიდევ გულმოდგინედ, კვლავ მივიდა ბერთან, მაგრამ ბეწვი კვლავ ვერ დაინახა.

ვგრე ვანგორდა რამდენჯერმე. ბოლოს ბერს მოთმინება დეკარგე.

— ე—ჰ, დედი, რა მოგინდომებია შენცა!—წარმოსთქვა მან, მე ოცდაათი წელიწადია აქა ვეზიარ და ერთხელ არ მინახავს ის, რასაც სხვებს ვაჩვენებ, შენ კი გინდა ის უფერად დაინახა!..

აი, უკვე რამდენიმე ათასი წელიწადია, რაც ვილაკ მარჯვე ბერი უხვენებს ყეროზებსა და ეაკებს არ არსებულს მაღონნას ბეწვს, არ არსებულს ხაზს საზღვრისას და ისინიც ჰხედავენ. როდის ჩამოყარდება იმათ თვალმებზე აფარებული ფარდა, როდის განთავისუფლდებიან ჯადოებისაგან? როდის გაიგებენ ისინი, რომ იმათ შორის ხაზები არ არის საჭირო, რომ ისინი მშები არიან და რომ მათი დამოკიდებულება მხოლოდ ძმური უნდა იყოს!?

მინდოდა დამეყვირა ჩემს მახლობლად მშვიდობიანად მოსაუბრე მოხუცთათვის:

— ყერომ, ეაკ, შებედეთ: ხაზი არ არსებობს! თქვენ მოგატყუეს:—მოიფშენიტეთ თვალები, გამოფიზილდით!

მაგრამ ამ დროს ყეროზი წამოდგა და სთქვა:

— აბა, ახლაკი დროა. საზღვარ გარეღ ხომ ვისიერნე, ახლა სახლისაკენ... ჰე-ჰე-ჰე.

— შევიცარიო ხომ ნახეთ, ეხლა წადით საფრანგეთი დაათვალიერეთ, — მოხზრა ეაკმა.

— ჰო, ჰო... მშვიდობით.

— მშვიდობით!..

გამოვეშვიდობენით ეაკს და, დევენეთ რა თავი უცხო მხარეს, წავედით საფრანგეთში, ყეროზის აგარაკისკენ, რომელიც ორმოცდაათ ნაბიჯზედ მოსჩანდა, მწვანე ალვის ხეებსა და იასამანის ბუჩქებში...

გუგა ნამორამე.

კატის თინება.